

Regional samverkan mellan näringsliv och utbildning

Matilda Henningsson
VISITA

Visita på fem röda

Visita är **bransch- och arbetsgivarorganisation** för den svenska besöksnäringen.

Vi samlar **6 000 medlemsföretag** med över 9 000 verksamheter och närmare 100 000 anställda.

Visita tecknar branschens **kollektivavtal** och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv.

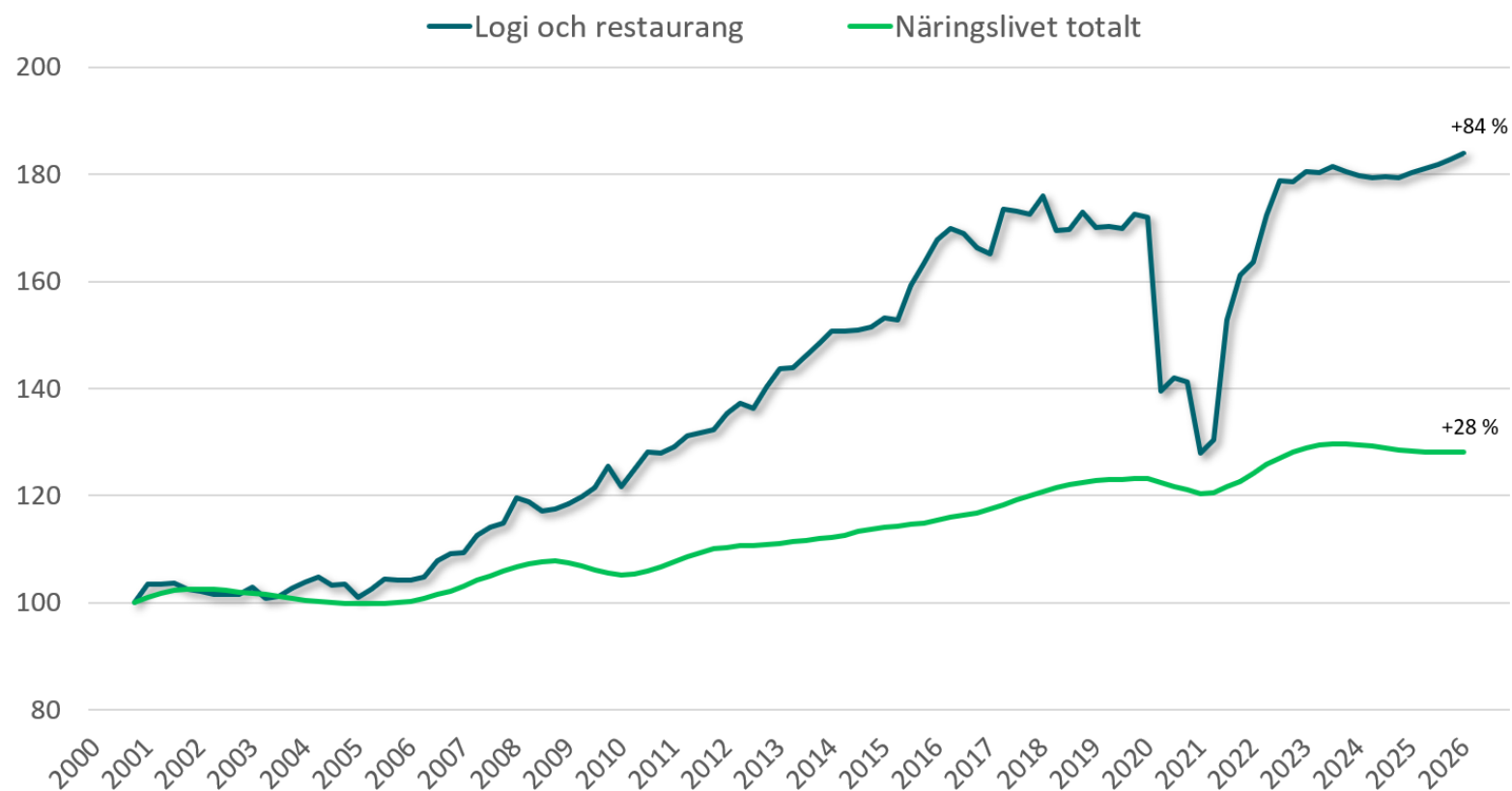
Arbetsmarknad

Den indexerade utvecklingen av antal sysselsatta 2000-2026 kvartal 1

Index: 100 = 2000

Kalenderkorrigerat och säsongrensat per kvartal

Källa: Nationalräkenskaperna, SCB

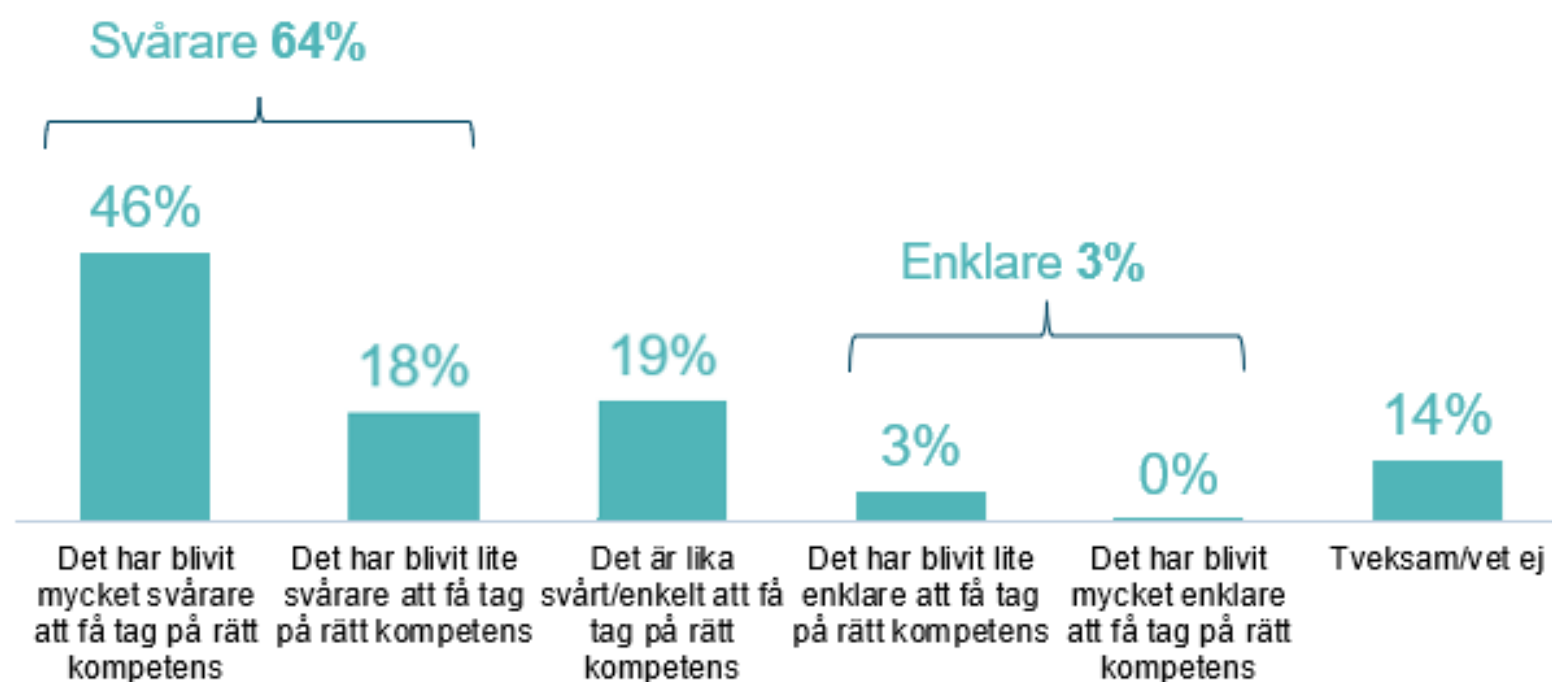

UHR

Besöksnäringens kompetenskartläggning 2025

- Framtagen inom ramen för UHR finansierad av BFUF
- Syftet har varit att kartlägga besöksnäringens kompetensbehov idag och de kommande åren.
- Projektet påbörjades med en kvalitativ pilotstudie där både fackliga förtroendevalda och företagens företrädare intervjuades.
- Undersökningen sträcker sig från april - juni 2025
- Ett nytt grepp är att vi har undersökt hela besöksnäringen, även företag som är medlemmar hos Visita men också gjort ett kompletterande utskick bland icke-medlemmar för att få en helhetsbild.

Hur har möjligheten att få ta i rätt kompetens förändrats de senaste fem åren på arbetsstället där du arbetar?

95 yrkesroller undersöktes

Kallskänka Kökschef/Head Chef Logistiker
Campingvärd Fastighetstekniker Garderobiär
Elektriker Produktionsmedarbetare Hudterapeut
Cafébiträde Konferensvärd/-värdinna Receptionist
Lokalvårdare Food & beverage-manager Parkarbetare Kock
Ekonom HR-generalist Aktivitetsvärd/-värdinna Hotellstädare Concierge
Croupier Butiksbiträde Eventkoordinator/ansvarig Restaurangchef Diskare
Chaufför Frukostbiträde Vaktare och ordningsvakter Turistinformator Bartender
Barchef Systemutvecklare Guide/Turledare/Färdledare Eventkoordinator Konditor
Parkvärd Ekonomiassistent Informationssäkerhetsspecialist Trädgårdsmästare Massör
Säljare Lagermedarbetare Fastighetsansvarig/Facility Manager Musikalartist Zoolog
Inköpare Servicetekniker Säljare med specialiserad produktkunskap Personlig tränare Mekaniker
Veterinär Chef/arbetsledare Butikssäljare (butiksmedarbetare) Tvätteriarbetare Bagare
Restaurangbiträde Vaktmästare/Fastighetsskötare Husfru/städchef Sommelier
Runner Revenue Manager Drift- och säkerhetsansvarig Receptionschef Jurist
Sous Chef Sälj- och bokningsansvarig Entrévärd
Marknadsförare Hotelldirektör/hotellchef Administratör Barback
Barista Eventpersonal Liftskötare/lifttekniker HR-specialist Lagerarbetare
Projektledare Guest Relations Manager Kommunikatör
Skådespelare Destinationsutvecklare Spa-terapeut
Djurskötare Hållbarhetsansvarig Vingårdsmedarbetare
Controller Servitör/Servitris Köksbiträde
Pistförare Veterinärassistent Skidlärare
Hovmästare Liftvärd SPA-chef

Hur många behöver anställas inom besöksnäringen de närmaste tre åren?

137 000 personer

behöver ny- och ersättningsrekryteras i Sverige

1 481 personer

behöver ny- och ersättningsrekryteras i Västerbotten

Topp 10 yrkesroller som behöver anställas inom besöksnäringen de närmaste tre åren

SVERIGE

1	Servitör/Servitris	16 200
2	Restaurangbiträde	12 300
3	Kock	11 500
4	Hotellstädare	9 100
5	Köksbiträde	5 700
6	Cafébiträde	5 600
7	Frukostbiträde	5 200
8	Lokalvårdare	5 000
9	Receptionist	4 800
10	Chef/arbetsledare	3 600

VÄSTERBOTTEN

1	Servitör/Servitris	189
2	Kock	184
3	Frukostbiträde	143
4	Liftvärd	111
5	Receptionist	82
6	Hotellstädare	72
7	Restaurangbiträde	57
8	Chef/arbetsledare	53
9	Butikssäljare (butiksmedarbetare)	47
10	Liftskötare/lifttekniker	47

Topp 10 yrkesroller som behöver anställas inom besöksnäringen de närmaste tre åren

ÖVRE NORRLAND

1	Kock	711
2	Servitör/Servitris	650
3	Frukostbiträde	500
4	Köksbiträde	389
5	Restaurangbiträde	360
6	Receptionist	256
7	Hotellstädare	233
8	Chef/arbetsledare	215
9	Vaktmästare/ <u>Fastighets-</u> <u>skötare</u>	197
10	Kökschef/ <u>Head Chef</u>	178

ÖVRE + MELLERSTA NORRLAND

1	Servitör/Servitris	1 594
2	Kock	1 403
3	Restaurangbiträde	1 002
4	Frukostbiträde	732
5	Lokalvårdare	685
6	Köksbiträde	610
7	Hotellstädare	604
8	Receptionist	494
9	<u>Café</u> biträde	380
10	Kökschef/ <u>Head Chef</u>	379

Top 10 svåraste yrkesroller att rekrytera till

Norrbottnen+Västerbotten+Västernorrland+Jämtland (fler än 15 svarande)

Kökschef/Head Chef	95%
Restaurangchef	93%
Kock	89%
Chef/arbetsledare	79%
Servitör/Servitris	64%
Annan viktig yrkesroll	60%
Receptionist	57%
Köksbiträde	54%
Restaurangbiträde	51%
Frukostbiträde	35%
Hotellstädare	29%

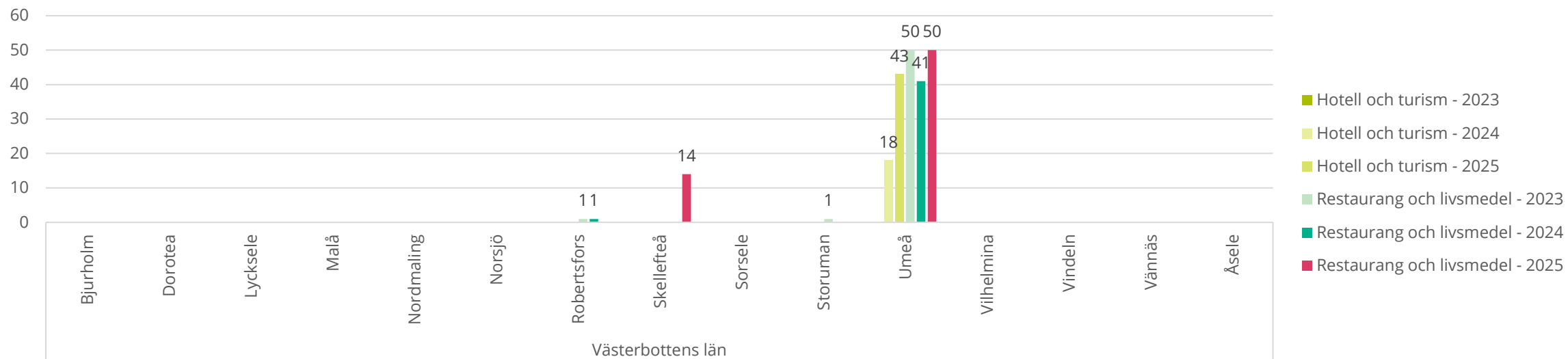
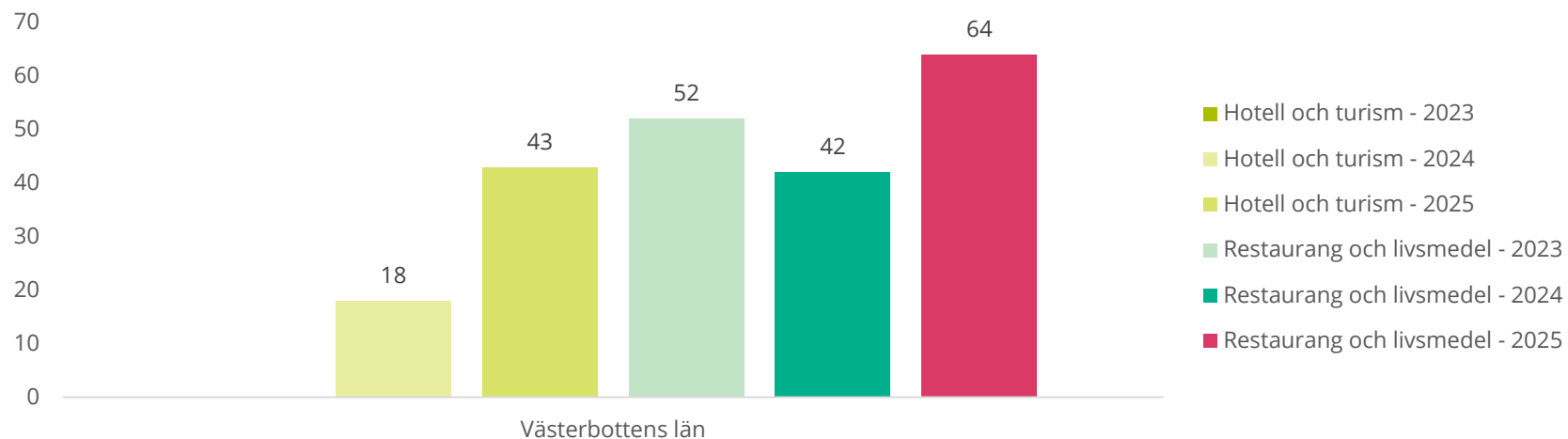
Siffror antagna gymnasiet ht 2026 Västerbotten

Program	Skolor	Platser	Antagna
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	4	70	68
Hotell- och turismprogrammet	4	40	40

Sökt kommun	Skola	Platser total	Sökande val 1 total	Antagna total	Antagna val 1
Umeå	Dragonskolan	16	12	16	9
Umeå	Maja Beskowgymnasiet	30	25	29	21
Lycksele	Tannbergsskolan	10	14	10	9
Skellefteå	Anderstorps gymnasiet	14	13	13	9

Sökt kommun	Skola	Platser total	Sökande val 1 total	Antagna total	Antagna val 1
Umeå	Dragonskolan	16	35	16	15
Umeå	Yrkesgymnasiet Umeå	10	9	10	5
Skellefteå	Anderstorps gymnasiet	8	18	8	7
Skellefteå	Praktiska Gymnasiet Skellefteå	6	6	6	3

Yrkesvuxenutbildningar Västerbotten

Andra utbildningar för vuxna?

Folkhögskola

Restaurang & livsmedelsutbildning - Medlefors Skellefteå
Kockskolan – Västerbottens folkhögskola

Yrkeshögskola

TRAC Turism- och Resekonsult – Distans (Umeå), 300 YH-poäng

Universitet

Masterprogram i turism och hållbar utveckling
Gastronomiprogrammet

Ny möjlighet med NY - Nationell yrkesutbildning?

Visitas certifiering av gymnasiala utbildningar inom besöksnäringen

- Stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv
- Säkerställa att utbildningen leder mot relevanta yrkeskunskaper, yrkesfärdigheter och yrkeskompetenser
- Skapa gemensamma processer som utvecklar utbildningens kvalitet över tid
- Öka elevernas anställningsbarhet
- Skapa långsiktighet genom tydliga roller, ansvar och strukturer

Nationell certifiering med lokal förankring

- Nationell modell
Gemensamma kvalitetskriterier och frågeställningar för certifierade utbildningar
- Lokal samverkan
Skola, huvudman och arbetsliv utvecklar utbildningen tillsammans
- Sex kvalitetsområden
Certifieringen omfattar hela utbildningens kvalitet, från styrning och innehåll till uppföljning och utveckling
- Kontinuerlig utveckling
Certifieringen följs av återsrapportering och återcertifiering för att kvaliteten ska utvecklas över tid

*I dagsläget är totalt 41
gymnasie- och
vuxenutbildningar
certifierade*

Sammanställd forskning om elevernas gymnasieval

Elever väljer inte yrken, de väljer möjligheter

Många 15-åringar vet inte vad de vill bli. Därför premieras utbildningar som upplevs hålla framtiden öppen.

Arbetsmarknadens behov väger lätt

Prognoser om bristyrken påverkar generellt mycket mindre än intresse, identitet, status och social påverkan.

Informationsbrist är ett strukturellt problem

Elever känner ofta till ett begränsat antal yrken och har svårt att förstå vad olika utbildningar faktiskt leder till.

🔍 HITTA UTBILDNING

👑 UTFORSKA YRKEN

FEM ANLEDNINGAR ATT JOBBA PÅ HOTELL

Inom hotellbranschen kommer du skapa unika upplevelser som får gäster att le.

FEM SKÄL ATT JOBBA PÅ RESTAURANG

Inom restaurang kommer du få skapa upplevelser där du kombinerar mat, dryck och service.

GOILARN TESTAR

Se när Goilarna får elchocker, blir tårtad eller "får samtal" från sina hundar.

**EN
KARRIÄR
TACK**
ETT INITIATIV AV VISITA
FÖR SVENSK BESÖKSNÄRING

VÄLKOMMEN TILL SVERIGES LIVLIGASTE BRANSCH

Restaurang, hotell, konferens, camping - ja, hela besöksnäringen behöver bli fler. Många fler. Oavsett om du redan har utbildning och erfarenhet från Sveriges roligaste näring eller vill skaffa hittar du här informationen för att din karriär ska växa.

↓

Arbetsplatsförlagt lärande – APL **Anpassat gymnasium**

VISITA

Intresseanmälan: Ta emot APL-elever - Umeå kommun

Möjligheter till samverkan

Engagera er lokalt i utbildningar

- Visa upp branschen genom att bjuda in till företagsbesök, besöka skolor eller delta på gymnasiemässor.
- Ta emot praoelever, APL och lärlingar.
- Engagera er i programråd (gymn.), lokalt yrkesråd (yrkesvux), ledningsgrupp (YH) osv.
- Länk till tips: Att samverka med skolor och utbildningar - tips och råd!
| Visita

Ta hand om branschen och era anställda

- Prata gott om branschen och alla möjligheter som finns.
- Om möjligt, anställ nya medarbetare från "våra" utbildningar.
- Tydliggör karriärvägar och hjälp kollegor vidare inom branschen.
- Dela goda exempel med varandra och sprid dem.
- Kompetensutveckla din befintliga personal.
- Ta hjälp av: Branschkode
- BFUF

Bidrag till strategin

- Svara (så mycket ni orkar och så gott ni kan) i undersökningar om era behov.
- Lyft frågan och berätta om era behov i branschträffar, kontakter med offentlig sektor och möten med politiker.
- Delta i Branschrådet för besöksnäringen i Västerbotten: Mejla till matilda.henningsson@visita.se eller kajsa.aberg@regionvasterbotten.se för att få din inbjudan.

På gång...

Branschråd Besöksnäringen Västerbotten

Digitalt möte med fokus vuxenutbildning

18 januari 2027, 14.00-16.00

Mejla till matilda.henningsson@visita.se eller kajsa.aberg@regionvasterbotten.se för att ta del av inbjudan.

Rikslärarkonferens

UHR (utbildningsrådet för hotell och restaurang)

29-30 januari 2027, P5, Umeå

Tema: Besöksnäringen i förändring – yrket, gästen och framtiden

Dimensionering utbildningar Västerbotten

Läs mer om Visitas perspektiv på dimensioneringen av utbildningar i Västerbotten här: [Dimensioneringsunderlag-Vasterbottens-lan.pdf](#)

VISITA

SVENSK BESÖKSNÄRING

Matilda Henningsson

Expert kompetensförsörjning
matilda.henningsson@visita.se
070-333 95 19